

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор проф. Анатолій ПЬОСЬ
27 січня 2022 року
Наказ № 24-з від 27.01.2022 р.

ПОРЯДОК

формування освітніх програм та навчальних планів підготовки фахівців за першим (бакалаврським), другим (магістерським) та третім (освітньо-науковим, освітньо-творчим) рівнями вищої освіти денної (очної) та заочної форм навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки

1. Загальні засади

На виконання Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», зокрема перехідних та прикінцевих положень цього Закону, Додатку до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (п. 6 розділ I наказу МОН України від 11.07.2019 р. № 977), Методичних рекомендацій для експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти щодо застосування критеріїв оцінювання якості освітньої програми (рішення НАЗЯВО, протокол № 9 від 29.08.2019 р.), Рекомендацій щодо застосування критеріїв оцінювання якості освітньої програми (затверджено Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти 17.11.2020 р.), Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» (23.03.2016 р. № 261), розроблено Порядок формування освітніх програм та навчальних планів підготовки фахівців за першим (бакалаврським), другим (магістерським) та третім (освітньо-науковим, освітньо-творчим) рівнями вищої освіти денної (очної) та заочної форм навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (далі – Університет).

1.1. Під час розробки освітніх (освітньо-професійних / освітньо-наукових / освітньо-творчих) програм (далі – ОП, ОНП, ОТП), навчальних планів за освітніми програмами керуватися Довідником користувача ЄКТС (Люксембург, 2015 р.), Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», Національною рамкою кваліфікацій, Стандартом вищої освіти зі спеціальності за відповідним рівнем вищої освіти (за його наявності), Довідником кваліфікаційних характеристик професій (зі змінами), листом МОН України №1/9-239 від 28.04.2017 р. та цими Рекомендаціями.

Освітня програма (далі – ОП) повинна мати чіткі цілі, які відрізняють їх від аналогічних програм в інших закладах вищої освіти (далі – ЗВО), бути оригінальною та вирізнятися унікальністю, регіональною специфікою, взаємопов'язаною з місією та стратегією Університету.

1.2. До розроблення освітніх програм, навчальних планів, формування цілей та програмних результатів навчання залучаються здобувачі вищої освіти (через органи студентського самоврядування), роботодавці, стейкхолдери, випускники спеціальностей (ОП), науково-педагогічні працівники, академічна спільнота. Виявлення та врахування позицій і потреб стейкхолдерів та ін. має бути задокументовано (це можуть бути протоколи спільних зустрічей, засідань кафедр, круглих столів, семінарів, результати опитувань або аналізу відкритих джерел тощо).

Гарант освітньої програми, випускова кафедра (лабораторія) відповідають за розробку, моніторинг і щорічний перегляд освітніх програм та, за необхідності, внесення змін до ОП, навчальних планів, їх затвердження у встановленому Університетом порядку.

1.3. Проекти ОП, навчального плану не пізніше ніж за місяць до їх погодження на засіданні вченої ради факультету (інституту) обговорюються здобувачами освіти, випускниками, науково-педагогічними працівниками, роботодавцями, стейкхолдерами, адміністрацією Університету шляхом проведення спільних засідань, круглих столів, зборів, оприлюднення проектів освітньої програми, навчального плану у відкритих джерелах, на вебсторінці факультету (інституту), сайті Університету. **За результатами громадського обговорення проводиться засідання кафедри (кафедр)(лабораторій) та вносяться зміни за одним із таких варіантів:**

– пропозиції та зауваження можна врахувати шляхом **внесення змін до освітньої програми та силябусів навчальних дисциплін**. У такому випадку на кафедрах мають бути всі варіанти ОП, за якими можна простежити динаміку внесених змін. Освітню програму перезатверджує Вчена рада Університету;

– пропозиції та зауваження можна врахувати шляхом **внесення змін до освітньої програми та навчального плану**. У такому випадку застосовується алгоритм, який визначений Університетом щодо затвердження ОП та навчальних планів.

1.4. Навчальний план розробляється на весь період реалізації відповідної ОП підготовки фахівців певного освітнього рівня.

За умови прийняття стандартів вищої освіти (внесення змін у чинні), з метою врахування тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, регіонального контексту і досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ОП розробляється нова освітня програма (вносяться зміни у чинну ОП) та навчальний план і затверджується у встановленому Університетом порядку.

1.5. Освітня програма погоджується гарантом програми, Вченою радою Університету, затверджується ректором та оприлюднюється на сайті Університету¹.

Освітня програма, навчальний план проходять експертизу в навчально-методичному відділі забезпечення якості вищої освіти, навчальному відділі, погоджуються гарантом ОП, завідувачами випускових кафедр, деканом факультету (інституту), начальником навчального відділу, проректором з навчальної роботи та рекрутації, у випадку ОНП, ОТП – ще проректором з наукової роботи та міжнародної співпраці, Вченою радою Університету та затверджується ректором Університету.

1.6. Навчальні плани заочної форми складаються на основі навчальних планів денної (очної) форми навчання. Перелік усіх освітніх компонентів (далі – ОК) і послідовність їх вивчення, загальний обсяг годин, види підсумкового контролю мають відповідати плану денної (очної) форми навчання (за винятком ОК Фізичне виховання).

1.7. Університет дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП та навчальних планів.

2. Структура і зміст навчального плану, освітньої програми

2.1. Згідно з Додатком до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, і Методичних рекомендацій для експертів

---

¹ Зразок формування освітньо-професійної/освітньо-наукової/освітньо-творчої програм

Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми (**Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми**):

«1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти і відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Чітка структура означає, що освітня програма є структурованою в контексті загального часу навчання (за семестрами / роками навчання), а також змістовно (якщо ЗВО має систему поділу освітніх компонентів на змістовні блоки, то це має бути відображено в ОП).

Взаємопов'язаність освітніх компонентів означає, що вони підпорядковані певній логіці навчання і викладання. Насамперед це стосується тих освітніх компонентів, що є передумовами для вивчення інших.

Обов'язкові освітні компоненти, включені до освітньої програми, мають у сукупності призводити до досягнення програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Програмні результати мають забезпечуватися освітніми компонентами, що включені до нормативної складової освітньої програми.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством.

5. Освітня програма і навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

7. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності), за його відсутності – вимогам Національної рамки кваліфікацій.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання.

9. Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою (у разі її здійснення) узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти».

2.2. Оформлення навчальних планів має бути виконане відповідно до запропонованих зразків (*Додатки* – зразки навчальних планів денної (очної) та заочної форм навчання).

2.3. Навчальний план формується за структурою, єдиною для всіх закладів вищої освіти, та складається з таких розділів:

Графік навчального процесу визначає тривалість теоретичного навчання, екзаменаційних сесій, практик, атестації, канікул.

для підготовки фахівців за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями:

Графік навчального процесу (для денної форми навчання):

– тривалість навчального року – 52 тижні, крім випускового;

- тривалість семестрового контролю – 5 тижнів (як правило, 2 тижні триває зимова екзаменаційна сесія, 3 тижні – літня екзаменаційна сесія);
- теоретичне навчання, практична підготовка – 35 тижнів;
- атестація – не більше 4 тижнів;
- сумарна тривалість канікул – не менше 8 тижнів.

Для навчального плану заочної форми навчання графік навчального процесу відсутній.

Для підготовки фахівців за третім (освітньо-науковим, освітньо-творчим) рівнями підготовки для очної та заочної форм навчання:

- тривалість навчального року – 52 тижні;
- теоретичне навчання, практична підготовка – 37 тижнів. Для заочної форми навчання тривалість аудиторного навчання (заліково-екзаменаційних сесій) становить 30 календарних днів щорічно. Враховуючи особливості фахової підготовки і навчального навантаження, здобувачів освіти можна викликати на навчання в міжсесійний період (15 днів на рік).
- тривалість семестрового контролю для очної форми навчання – 3 тижнів (як правило, 1 тиждень триває заліково-екзаменаційна сесія I семестру, 2 тижні – заліково-екзаменаційна сесія II семестру);
- атестація – по одному тижню в кожному семестрі;
- сумарна тривалість канікул – не менше 8 тижнів.

План навчального процесу містить таку інформацію: порядковий номер освітнього компонента (навчальної дисципліни); назву дисципліни; форму семестрового контролю (залік, екзамен); поточний контроль, наявність курсової роботи (проекту); назви практик; загальний обсяг годин; кількість кредитів ЄКТС; обсяг аудиторних годин (лекції, практичні (семінарські), лабораторні, індивідуальні заняття (для ОП факультету культури і мистецтв); обсяг позааудиторних годин (консультації); годин, виділених на самостійну роботу здобувачів освіти (включно з годинами, які виділені здобувачу на підготовку до екзамену); розподіл аудиторних годин за курсами та семестрами (тижневе навантаження здобувачів освіти, кількість аудиторних годин); посеместровий розподіл годин на лекції, практичні (семінарські), індивідуальні, лабораторні заняття; кількість тижнів (для заочної форми навчання – днів) у кожному семестрі; кількість кредитів у кожному семестрі.

План навчального процесу для денної (очної) та заочної форм навчання містить:

Цикл загальної підготовки;

Цикл професійної підготовки;

Розподіл кредитів за циклами загальної і професійної підготовки здійснюється відповідно до компетентностей, які визначені для цієї спеціальності (ОП).

Цикл вибіркового дисциплін – не менше як 25% від загального обсягу кредитів ЄКТС:

- на рівні бакалавра (3 роки 10 місяців) – не менше як 60 кредитів;
- на рівні магістра (1 рік 4 місяці) – не менше як 23 кредити;
- на рівні магістра (на основі повної загальної середньої освіти) галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 222 Медицина (5 років 10 місяців) – не менше 90 кредитів;
- на рівні магістра (на основі повної загальної середньої освіти) галузі знань 22 «Охорона здоров'я», 226 Фармація – (5 років) – не менше 75 кредитів;
- на рівні аспірантури – не менше як 15 кредитів.

Цикл вибіркового дисциплін планується, як правило, з 3 по 8 семестр. Для першого (бакалаврського) рівня (3 роки 10 місяців навчання – для денної форми та 3 роки 10 місяців або 4 роки 10 місяців навчання – для заочної форми) початок, тривалість, кількість вибіркового

дисциплін у семестрах та роках навчання планувати самостійно, але врахувати можливість уніфікувати дисципліни в межах галузі знань, спеціальності, факультету (інституту). На рівні магістра, аспіранта планування вибіркових дисциплін можливе і з першого семестру.

Вибіркові дисципліни, їх тривалість та кількість за семестрами для здобувачів освіти, які навчаються на основі фахового молодшого бакалавра, або молодшого спеціаліста, визначені у шаблонах, які додаються, та є обов'язковими для всіх факультетів (інститутів).

У навчальному плані передбачати лише планування часу (навчальне навантаження). Це означає, що в колонці «Назва ОК» вписуємо «Вибіркова дисципліна 1; Вибіркова дисципліна 2» і т. д.; вказуємо форму і семестр підсумкового контролю; кількість кредитів, аудиторних годин; години консультацій та самостійної роботи; вказуємо тижневе навантаження. Кількість кредитів на вибіркові дисципліни, їх порядок вивчення та форма контролю вказані у зразках навчальних планів.

Назви вибіркових навчальних дисциплін з урахуванням побажань та зацікавленості здобувачів освіти пропонують кафедри та затверджують вчені ради факультетів (інститутів) щорічно. На основі таких пропозицій формується Каталог вибіркових дисциплін Університету. Кількість вибіркових дисциплін має бути достатньою для того, аби здобувач освіти мав можливість здійснити вибір; дисципліни не повинні дублювати одна одну, мають бути актуальними та цікавими для здобувача.

3. Структура навчального плану першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

3.1. План навчального процесу (галузь знань 01 Освіта / Педагогіка) містить:

Цикл загальної підготовки

Нормативні ОК пропонує Вчена рада Університету; вони уніфіковані для всіх ОП відповідного освітнього рівня.

Уніфікована навчальна дисципліна із вказаним обсягом годин включається в цикл загальної підготовки, якщо у стандарті вищої освіти зі спеціальності є передбачені компетентності, які вона забезпечує, за умови, що ці компетентності не є фаховими.

Уніфіковані ОК в межах Університету:

1. Україна в європейському історичному та культурному контекстах (3 кредити, форма контролю – залік);

2. Українська мова (за професійним спрямуванням) (4 кредити, форма контролю – екзамен);

3. Логіка, або Філософія, або Основи критичного мислення (3 кредити, форма контролю – залік);

4. Іноземна мова (за професійним спрямуванням) (12 кредитів, форма контролю – 2 заліки, 2 екзамени): 1-ий семестр – 1 кредити, 2-ий – 2 кредити, 3-ій – 1 кредити, 4-ий – 2 кредити, 5-ий – 1 кредити, 6-ий – 2 кредити, 7-ий – 1 кредити, 8-ий – 2 кредити;

5. Інформаційні технології в освіті (3 кредити, форма контролю – залік);

6. Фізичне виховання (2 кредити, форма контролю – залік). Дисципліну планувати протягом 1–2 семестрів (1,5 години аудиторних, 2 години в секціях), 3–7 семестри – факультативно, у секціях;

7. Творчий феномен Лесі Українки (2 кредити, форма контролю – залік);

Вступ до фаху (кількість кредитів, форму контролю, розподіл годин та інше визначає факультет (інститут)). Зміст ОК має містити окремі модулі із формування навичок написання наукових робіт (праць) та академічної доброчесності. ОК може бути і у переліку дисциплін професійної підготовки.

У навчальних планах ОП, з яких передбачається або здійснюється підготовка іноземних здобувачів освіти та осіб без громадянства, ОК Українська мова (за професійним спрямуванням), Іноземна мова (за професійним спрямуванням) для такої категорії здобувачів подаються у форматі:

- Українська мова (за професійним спрямуванням) / Іноземна мова (за професійним спрямуванням) (4 кредити, форма контролю – екзамен);
- Іноземна мова (за професійним спрямуванням) / Українська мова (за професійним спрямуванням) (12 кредитів, форма контролю – 2 заліки, 2 екзамени): 1-ий семестр – 1 кредит, 2-ий – 2 кредити, 3-ій – 1 кредит, 4-ий – 2 кредити, 5-ий – 1 кредит, 6-ий – 2 кредити, 7-ий – 1 кредит, 8-ий – 2 кредити.

Цикл професійної підготовки

ОК психолого-педагогічної підготовки (загальноуніверситетські) є уніфікованими й пропонуються в межах Університету, якщо інше не передбачено стандартом вищої освіти.

Уніфіковані ОК психолого-педагогічної підготовки:

1. Вікова фізіологія, шкільна гігієна з основами медичних знань (3 кредити, форма контролю – залік);
2. Педагогіка (6 кредитів, форма контролю – екзамен);
  - 2.1. Сучасні педагогічні технології (3 кредити);
  - 2.2. Методика виховної роботи (3 кредити);
3. Психологія (6 кредитів, форма контролю – екзамен);
  - 3.1. Основи психології (3 кредити);
  - 3.2. Вікова, педагогічна та спеціальна психологія (3 кредити);
4. Інклюзивна освіта (3 кредити, форма контролю – залік).

Якщо ОК, що входять до переліку пропонованих Університетом, є фаховими для відповідної спеціальності (ОП), то вони вилучаються з блоку дисциплін психолого-педагогічної підготовки з відповідним збільшенням обсягу часу на професійну та практичну підготовку.

Інші (фахові) ОК циклу професійної підготовки. Обов'язковими складовими циклу має бути психолого-педагогічна практика (без відриву від навчання) та педагогічна практика (не менше як 5 тижнів).

До нормативної складової навчальних планів ОП мають бути включені всі ОК, які забезпечать програмні результати навчання.

ОК циклу професійної підготовки, в основному, повинні за обсягом мати не менше як 4 кредити, а форму контролю, як правило, – екзамен.

3.2. План навчального процесу (інші галузі знань) (назвемо умовно – наукового спрямування) складається з:

Цикл загальної підготовки

Нормативні ОК (навчальні дисципліни) пропонує Вчена рада Університету; вони є уніфіковані в межах Університету.

Уніфіковану дисципліну включати у вказаний цикл, якщо в стандарті вищої освіти зі спеціальності є компетентності, які вона забезпечує, і ці компетентності не є фаховими.

Уніфіковані ОК в межах Університету:

1. Україна в європейському історичному та культурному контекстах (3 кредити, форма контролю – залік);
2. Українська мова (за професійним спрямуванням) (4 кредити, форма контролю – екзамен);

3. Логіка, або Філософія, або Основи критичного мислення (3 кредити, форма контролю – залік);

4. Іноземна мова (за професійним спрямуванням) (12 кредитів, форма контролю – 2 заліки, 2 екзамени): 1-ий семестр – 1 кредит, 2-ий – 2 кредити, 3-ій – 1 кредит, 4-ий – 2 кредити, 5-ий – 1 кредит, 6-ий – 2 кредити, 7-ий – 1 кредит, 8-ий – 2 кредити;

5. Фізичне виховання (2 кредити, форма контролю – залік). Дисципліну планувати протягом 1–2 семестрів (1,5 години аудиторних, 2 години у секціях), 3–7 семестри – факультативно (у секціях);

6. Інформаційні технології в галузі знань (3 кредити, форма контролю – залік);

7. Основи права або Основи громадянського суспільства та політичних знань (3 кредити, форма контролю – залік);

8. Основи екології (3 кредити, форма контролю – залік);

9. Основи економічних знань (3 кредити, форма контролю – залік);

10. Психологія міжособистісної взаємодії (3 кредити, форма контролю – залік);

11. Охорона праці в галузі (3 кредити, форма контролю – залік). Зміст дисципліни має містити окремі модулі з формувань компетентності надання першої домедичної допомоги.

12. Творчий феномен Лесі Українки (2 кредити, форма контролю – залік);

Вступ до фаху (кількість кредитів, форму контролю, розподіл годин та інше визначає факультет (інститут)). Зміст ОК має містити окремі модулі із формування навичок написання наукових робіт (праць) та академічної доброчесності. ОК може бути і у переліку дисциплін професійної підготовки.

У навчальних планах ОП, із яких передбачається або здійснюється підготовка іноземних здобувачів освіти або осіб без громадянства, ОК Українська мова (за професійним спрямуванням), Іноземна мова (за професійним спрямуванням) для такої категорії здобувачів подаються у форматі:

– Українська мова (за професійним спрямуванням) / Іноземна мова (за професійним спрямуванням) (7 кредити, форма контролю – екзамен);

– Іноземна мова (за професійним спрямуванням) / Українська мова (за професійним спрямуванням) (12 кредитів, форма контролю – 2 заліки, 2 екзамени): 1-ий семестр – 1 кредит, 2-ий – 2 кредити, 3-ій – 1 кредит, 4-ий – 2 кредити, 5-ий – 1 кредит, 6-ий – 2 кредити, 7-ий – 1 кредит, 8-ий – 2 кредити.

Якщо ОК, що входять до переліку пропонованих Університетом, є фаховими для відповідної спеціальності, то вони вилучаються з числа уніфікованих Університетом дисциплін з відповідним збільшенням обсягу часу на професійну та практичну підготовку.

Цикл професійної підготовки. Обсяг нормативного ОК (навчальної дисципліни) циклу професійної підготовки повинен мати, як правило, не менше як 4 кредити, а форму контролю, як правило – екзамен.

4. **Структура навчального плану другого (магістерського) рівня вищої освіти**

4.1. **План навчального процесу (галузь знань 01 Освіта / Педагогіка) містить:**

Цикл загальної підготовки

Нормативні ОК (навчальні дисципліни) пропонує Університет; вони є уніфікованими в межах Університету (якщо інше не передбачено стандартом вищої освіти зі спеціальності).

Уніфіковані ОК в межах Університету:

1. Сучасні методики навчання або Кар'єроорієнтований підхід у професійній підготовці (4 кредити, форма контролю – екзамен);

2. Наукова комунікація іноземною мовою (3 кредити, форма контролю – залік);
3. Конфліктологія та девіантологія (3 кредити, форма контролю – залік);
4. Проектний менеджмент або Управління проєктами (3 кредити, форма контролю – залік).

ОК включати до навчального плану у випадку, що відповідні компетенції мають бути сформовані у випускника.

Цикл професійної підготовки. До нормативної складової навчальних планів ОП мають бути включені ті ОК, які забезпечать відповідні програмні результати навчання.

Цикл вибіркових дисциплін (не менше як 25 %, не менше як 23 кредити), які плануються з 1 по 3 семестр. У навчальному плані передбачати лише планування часу; навчальне навантаження (розподіл аудиторних годин). Кожна з цих дисциплін повинна мати не менше ніж 4 кредити, а форму контролю – залік. Кількість вибіркових дисциплін має бути достатньою для того, щоб здобувач освіти мав можливість здійснити такий вибір; дисципліни не повинні дублювати одна одну, мають бути актуальними та цікавими для здобувача.

Вибіркові дисципліни, їх протяжність та кількість за семестрами визначені у шаблонах, які додаються та є обов'язковими для всіх факультетів (інститутів).

4.2. План навчального процесу інших галузей знань (наукового спрямування) містить:

Цикл загальної підготовки

– **Нормативні (ОК) навчальні дисципліни** пропонує Університет; вони є уніфікованими в межах Університету.

Уніфіковані ОК в межах Університету:

1. Проектний менеджмент, або Управління проєктами, або Інтелектуальна власність (3 кредити, форма контролю – залік);
2. Сучасні методики навчання, або Кар'єрозорієнтований підхід у професійній підготовці (4 кредити, форма контролю – екзамен).
3. Наукова комунікація іноземною мовою (3 кредити, форма контролю – залік).

У цикл загальної підготовки пропонуємо ввести ОК Методологія і організація наукових досліджень у галузі знань.

ОК включати до навчального плану у випадку, що відповідні компетенції мають бути сформовані у випускника.

Якщо ОК, що входять до переліку уніфікованих у межах Університету, є фаховими для відповідної ОП спеціальності, то вони вилучаються з числа уніфікованих Університетом ОК з відповідним збільшенням обсягу часу на професійну та практичну підготовку.

Цикл професійної підготовки. До нормативної складової навчальних планів за ОП мають бути включені ті ОК, які забезпечать відповідні програмні результати навчання.

5. Структура навчального плану третього (освітньо-наукового, освітньо-творчого) рівня вищої освіти

5.1. План навчального процесу містить:

Цикл загальної підготовки

Нормативні ОК (навчальні дисципліни) пропонує Університет; вони є уніфікованими в межах Університету (якщо інше не передбачено стандартом вищої освіти зі спеціальності).

Уніфіковані ОК в межах Університету:

1. Філософія та методологія науки (5 кредитів, форма контролю – 1 семестр – залік, 2 семестр – екзамен);

2. Іноземна мова для академічних цілей (8 кредитів, форма контролю – 1, 2 семестр – залік, 3, 4 семестр – екзамен);
3. Академічна доброчесність та наукова етика (3 кредити, форма контролю – 1 семестр – залік);
4. Педагогічні основи професійно-комунікативної компетентності (3 кредити, форма контролю – 3 семестр – залік);

До циклу загальної підготовки **можуть** бути включені ОК:

1. Сучасні інформаційні технології в науковій та викладацькій діяльності (3 кредити, форма контролю – 1 семестр – залік);
2. Академічна риторика та письмо (3 кредити, форма контролю – 1 семестр – залік);
3. Планування та стандарти наукової діяльності (3 кредити, форма контролю – 2 семестр – залік);
4. Промоція наукового продукту та управління проектами або Реєстрація прав інтелектуальної власності (3 кредити, форма контролю – 3 семестр – залік).

Пропоновані ОК можуть бути використані кафедрами (лабораторіями) як дисципліни вільного вибору.

ОК включати до навчального плану у випадку, що відповідні компетенції мають бути сформовані у випускника.

Цикл професійної підготовки. До нормативної складової навчальних планів ОНП, ОТП мають бути включені ті ОК, які забезпечать відповідні програмні результати навчання.

ОК циклу професійної підготовки, в основному, повинні за обсягом мати не менше як 3 кредити, а форму контролю, як правило, – екзамен.

1. Педагогічна практика (6 кредитів, форма контролю – 4 семестр – залік).

Цикл вибірових дисциплін (не менше як 25%, не менше як 15 кредитів) від загального обсягу кредитів ЄКТС освітньої складової навчального плану та створює умови для формування індивідуальної траєкторії навчання та досягнення таких цілей:

- поглиблення професійних знань в межах обраної ОНП, ОТП та здобуття додаткових спеціальних професійних компетентностей;
- поглиблення знань та здобуття додаткових загальних та професійних компетентностей у межах спеціальності або споріднених спеціальностей і галузі знань, у тому числі і завдяки запровадженню міждисциплінарності в освітній процес;
- ознайомлення із сучасним рівнем наукових досліджень у інших галузях знань та поглиблення результатів навчання за загальними компетентностями;
- набуття соціальних навичок, що зумовлені цілями ОНП, ОТП подальшою професійною діяльністю, і забезпеченням особистісного розвитку.

Вибіркові дисципліни, їх тривалість та кількість за семестрами визначені у шаблонах, які додаються, та є обов'язковими для всіх ОНП, ОТП аспірантури.

У навчальному плані передбачати лише планування часу; навчальне навантаження (розподіл аудиторних годин). Кожна з цих дисциплін повинна мати не менше ніж 4 кредити, а форму контролю – залік. Кількість вибірових дисциплін має бути достатньою для того, щоб здобувач освіти мав можливість здійснити такий вибір; дисципліни не повинні дублювати одна одну, мають бути актуальними та цікавими для здобувача.

Вибіркові дисципліни, їх протяжність та кількість за семестрами визначені у шаблонах, які додаються та є обов'язковими для всіх факультетів (інститутів).

5. Порядок формування навчального плану

5.1. Назва галузі знань, спеціальності, освітньої програми (ОПП, ОНП, ОТП), повинні відповідати інформації, яка міститься у Переліку галузей знань і спеціальностей за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та (або) Сертифікату про акредитацію спеціальності та (або) освітньо-професійної програми. У навчальному плані зазначати назву і вид освітньої програми (освітньо-професійна, освітньо-наукова, освітньо-творча), кваліфікацію, яку отримує здобувач освіти за відповідним освітнім ступенем після завершення навчання (успішного виконання навчального плану), для аспірантів – після успішного захисту дисертації.

У навчальному плані бакалавра, магістра можна зазначати дві кваліфікації: освітню і професійну.

Освітня кваліфікація визначається стандартом вищої освіти зі спеціальності (за наявності).

У випадку відсутності стандарту вищої освіти в освітній кваліфікації зазначати ступінь освіти та назву спеціальності (як спеціалізацію можна зазначати назву ОПП (в лапках з великої літери)).

Професійну кваліфікацію формулювати відповідно до Професійного стандарту спеціальності (у випадку його наявності) або Довідника кваліфікаційних характеристик професій з урахуванням змісту ОП (або / зокрема за умови, що зміст ОП передбачає достатній обсяг ОК, які формують необхідні фахові компетентності для відповідної професійної кваліфікації).

У випадку ОПП за спеціальністю галузі знань 01 Освіта / Педагогіка професійна кваліфікація на рівнях бакалавра і магістра повинна включати слово «вчитель...». Слово «викладач...» можна писати лише для другого (магістерського) рівня вищої освіти у випадку, що ОПП за спеціальністю галузей знань наукового спрямування, але тільки за умови, що ОПП і навчальний план включають відповідну педагогічну складову (ОК (навчальні дисципліни), практики тощо).

Наприклад, для ОПП Українська мова та література. Світова література зі спеціальності 035 Філологія ступеня **бакалавра**

освітня кваліфікація матиме таке формулювання: *Бакалавр філології зі спеціалізації «Українська мова та література. Світова література»;*

професійна кваліфікація (у випадку її присвоєння) може мати таке формулювання: *Фахівець з української та польської мов, української та світової літератури.*

Для освітнього ступеня **магістра**

освітня кваліфікація матиме таке формулювання: *Магістр філології зі спеціалізації «Українська мова та література. Світова література»;*

професійна кваліфікація (у випадку її присвоєння) може мати таке формулювання: за умови наявності педагогічної складової в ОПП та навчальному плані – *Філолог, викладач української мови, української та світової літератури закладу вищої освіти; якщо педагогічна складова відсутня – Філолог, професіонал з української мови, української та світової літератури.*

Для ОПП *Середня освіта. Українська мова та література. Світова література* зі спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) ступеня **бакалавра**

освітня кваліфікація матиме таке формулювання: *Бакалавр середньої освіти зі спеціалізації «Середня освіта. Українська мова та література. Світова література»;*

професійна кваліфікація (у випадку її присвоєння) може мати таке формулювання: *Вчитель української та польської мов, української та світової літератури закладу загальної середньої освіти для базової школи;*

для ступеня **магістра**

освітня кваліфікація матиме таке формулювання: *Магістр середньої освіти зі спеціалізації «Середня освіта. Українська мова та література. Світова література»;*

професійна кваліфікація (у випадку її присвоєння) може мати таке формулювання: *Вчитель української мови, української та світової літератури закладу загальної середньої освіти для старших класів та профільної школи.*

У навчальному плані доктора філософії зазначити освітню кваліфікацію.

Освітня кваліфікація визначається стандартом вищої освіти зі спеціальності (за наявності).

У випадку відсутності стандарту вищої освіти освітня кваліфікація може мати таке формулювання: Доктор філософії з *(назва спеціальності)*.

5.2. Загальний термін навчання:

– *за першим (бакалаврським) рівнем* вищої освіти (на основі повної загальної середньої освіти) для денної форми навчання – 3 роки 10 місяців (240 кредитів). Для заочної форми тривалість навчання може перевищувати термін навчання денної форми на 25% (1 навчальний рік);

– *за другим (магістерським) рівнем* вищої освіти:

за ОПП підготовки – 1 рік і 4 місяці (90 кредитів) для денної і заочної форм навчання;

– для здобувачів ступеня вищої освіти магістр (на основі повної загальної середньої освіти) галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 222 Медицина – 5 років 10 місяців (360 кредитів);

– для здобувачів ступеня вищої освіти магістр (на основі повної загальної середньої освіти) галузі знань 22 Охорона здоров'я 226 Фармація – 5 років (300 кредитів);

– *за третім (освітньо-науковим, освітньо-творчим) рівнем* вищої освіти: для очної (денної, вечірньої) та заочної форм навчання – 4 роки підготовки. Освітня складова навчального плану (теоретичне навчання та науково-дослідна робота) – 2 роки (60 кредитів), науково-дослідна робота – 2 роки.

5.2. Тривалість теоретичного навчання на один навчальний рік:

– для студентів денної форми навчання становить, як правило, 18 тижнів – в осінньому семестрі та 17 – у весняному. Тривалість семестрів і дата початку теоретичних (аудиторних) занять можуть бути змінені у випадку проведення виробничих практик із відривом від навчання.

– для заочної форми навчання тривалість семестрів (заліково-екзаменаційних сесій) (додаткові оплачувані відпустки) становить для студентів 1–2 курсу 30 календарних днів щорічно; на 3 і наступних курсах – 40 календарних днів щорічно. Враховуючи особливості фахової підготовки і навчального навантаження, здобувачів освіти можна викликати на навчання в міжсесійний період (до 80 годин на навчальний рік (10 днів на рік));

– для аспірантів очної та заочної форм навчання тривалість теоретичного навчання та науково-дослідної роботи становить, як правило, у 1 семестрі – 22 тижні, 2 семестрі – 16 тижнів, у 3 семестрі – 22 тижні, 4 семестрі – 12 тижнів.

5.4. Навчальні плани формуються з урахуванням вимог кредитно-трансферної системи навчання. Кредит передбачає всі види навчальної діяльності: лекції, практичні (семінарські), індивідуальні (для ОП спеціальностей факультету культури та мистецтв), лабораторні заняття, консультації, самостійну роботу, проміжний та підсумковий контроль. Практики, курсові роботи (проекти) також визначаються в кредитах. Кредити присвоюються за всіма видами навчальної діяльності здобувача, які передбачають оцінювання навчальних досягнень.

5.5. Нормативна кількість залікових одиниць для підготовки бакалавра становить 240 кредитів, магістра (на основі ступеня бакалавра) – 90–120 кредитів, магістра (на основі повної загальної середньої освіти) галузі знань Охорона здоров'я, спеціальності Медицина – 360 кредитів, магістра (на основі повної загальної середньої освіти) галузі знань Охорона здоров'я, спеціальності Фармація – 300 кредитів. Освітня складова навчального плану доктора філософії – 60 кредитів. Один кредит – 30 годин. На один навчальний рік відводиться 60 кредитів, на семестр, як правило, – 30 – на рівні бакалавра, магістра. На рівні доктора філософії на рік відводиться 30 кредитів, на семестр, як правило, – 15.

5.6. Аудиторна робота включає: лекції, практичні (семінарські), індивідуальні (для ОП спеціальностей факультету культури та мистецтв), лабораторні заняття, заліки, екзамени, які проводяться за затвердженням в установленому порядку розкладом.

Обсяг аудиторного навантаження за освітнім ступенем бакалавр (денної форми навчання) та освітнім ступенем магістр (галузі знань Охорона здоров'я) становить:

– на 1–3 курсах, як правило, від 1/3 (34 %) до 1/2 (50 %) від загального обсягу (18–26 годин тижневого навантаження);

– на 4 і наступних курсах, як правило, 1/3 (34 %) від загального обсягу (18–22 години тижневого навантаження).

Водночас важливо зважати на те, що кількість аудиторних годин в одному кредиті ЄКТС може відрізнятись залежно від галузі знань та спеціальності: підготовка у сфері природничих наук, на інженерних спеціальностях, регульованих спеціальностях та спеціальностях галузі знань Охорона здоров'я тощо потребує більшого часу на роботу в лабораторіях та практичну підготовку, натомість для підготовки здобувачів за спеціальностями соціально-гуманітарного спрямування більше часу має виділятися на самостійну роботу здобувача. Відповідно, обсяг аудиторного навантаження з окремих ОК може бути збільшено від запропонованих показників.

Обсяг аудиторного навантаження за освітнім ступенем магістр (денної форми навчання) становить, як правило, 1/3 (34 %) від загального обсягу годин (16–18 годин тижневого навантаження).

Обсяг аудиторного навантаження за освітнім ступенем доктор філософії (очної форми навчання) становить, як правило, 1/3–1/2 (34–50%) від загального обсягу годин.

Окремий виняток складає Цикл дисциплін вільного вибору, де в навчальних планах акцент зроблено на самостійну роботу здобувача освіти і кількість аудиторних годин ОК є меншою від запропонованих. **Такий виняток не поширюється на регульовані спеціальності та спеціальності галузі знань Охорона здоров'я.**

Варто врахувати, щоб кількість практичних годин із ОК (лабораторні, практичні та індивідуальні заняття) усіх рівнів підготовки становила не менше як 30 кредитів від обсягу навчального плану.

5.7. Обсяг навчального навантаження здобувача освіти (трудомісткість навчання) встановлюється в академічних годинах.

Обсяг аудиторного навантаження має бути кратним кількості тижнів.

Кількість аудиторних годин із ОК для здобувачів освіти заочної форми навчання повинна становити не менше 1/4 від аудиторних годин ОК денної (очної) форми навчання. Річне аудиторне навантаження для студентів заочної форми навчання для освітнього ступеня бакалавр, як правило, не повинно перевищувати 1160 годин, для ступеня магістр, доктор філософії – 240 годин.

5.8. Позааудиторна робота включає консультації, які організуються в позааудиторний час за окремим графіком, затвердженим в установленому порядку. Для заочної форми навчання консультації проводяться в період сесій та міжсесійних занять.

У навчальних планах консультації обраховуються для денної (очної) форми навчання – 6% від загального обсягу годин, на заочній формі навчання – 12%.

5.9. Рекомендований обсяг ОК (навчальної дисципліни) для ступеня бакалавр, магістр – 4 і більше кредитів ЄКТС. Планування ОК обсягом 3 кредити здійснюється у виняткових випадках. Окремий виняток – ОК «Творчий феномен Лесі Українки» та «Фізичне виховання», які мають обсяг 2 кредити. Для освітнього ступеня доктор філософії – 4 і більше кредитів ЄКТС. Оптимальний обсяг однієї нормативної навчальної дисципліни на семестр має становити 5–6 кредитів ЄКТС. За освітнім ступенем бакалавр планувати не більше 60–65 ОК (не більше 16 в рік). Вивчення кожного ОК має завершуватись заліком або екзаменом. Якщо дисципліна викладається впродовж декількох семестрів, проміжний контроль може бути у формі контрольної роботи. Сумарна кількість заліків та екзаменів (включаючи практики та курсові роботи (проекти)) за семестр не повинна перевищувати 8 форм контролю (не більше 5 екзаменів).

5.10. Кількість курсових робіт (проектів) не повинна перевищувати 3 (якщо інше не передбачено стандартом вищої освіти зі спеціальності). Курсові роботи (проекти) готуються із ОК, які є базовими для ОПП спеціальності. Курсова робота (проект) з ОК оцінюється окремо, за її виконання здобувачу присвоюються кредити ЄКТС, що має бути відображено у навчальному плані (орієнтовний обсяг – 2–3 кредити), як правило, окремою графою та враховуватися в числі 16 ОК. Курсова робота (проект) не виконується в першому та останньому семестрах (якщо інше не передбачено стандартом вищої освіти). Курсова робота (проект) на освітньому ступені магістр, доктор філософії не планується (якщо інше не передбачено стандартом вищої освіти).

5.11. Види практик (навчальна та виробнича) із зазначенням назви практики, семестру проходження, кількості тижнів (для заочної форми навчання – днів або тижнів) і кредитів визначаються випусковими кафедрами (або стандартом за його наявності). Практична підготовка має бути в обсязі не менше як 10 % від загальної кількості кредитів навчального плану (якщо інше не передбачено стандартом вищої освіти зі спеціальності). На кожен тиждень практики (виробничої практики) встановлюється не менше як 1 кредит.

Навчальна практика, як правило, планується на 1–2 курсах (освітнього ступеня бакалавр) з метою отримання первинних знань та навичок. Практика може проводитись під час теоретичного навчання (не забирати навчальних тижнів), а також бути з відривом від теоретичного навчання (окремі дні у розкладі навчальних занять). Для ОПП, де програма практики передбачає виїзд за межі міста, до назви практики треба додати «з виїздом».

Виробничу практику рекомендується планувати на 3–4 курсах (освітнього ступеня магістр) та 1-3 курсу (освітнього ступеня магістр, доктор філософії) для закріплення та поглиблення теоретичних знань, практичних навичок і планувати, як правило, з відривом від теоретичного навчання. Рекомендується також визначити педагогічну практику як різновид виробничої. Для освітнього ступеня магістр асистентську, переддипломну практики визначаємо також як різновиди виробничої.

У випадку, коли формою атестації є захист випускної кваліфікаційної роботи, на її написання необхідно окремо виділяти кредити. Переддипломна практика в таких випадках може мати таку назву: Виробнича практика із написанням випускної кваліфікаційної роботи або Назва

практики із написанням випускної кваліфікаційної роботи. Такий вид практики можна планувати протягом декількох семестрів.

5.12. Проміжний контроль може плануватися у формі контрольних робіт, які зазначаються у навчальних планах для нормативних ОК (4 кредити – 1 контрольна робота). Проміжний контроль може плануватися також для ОК, які є фундаментальними та вивчаються протягом кількох семестрів, але не в усіх семестрах мають форму контролю.

5.13. Види атестації (прописувати семестр).

На першому (бакалаврському) рівні вищої освіти у навчальний план включати кваліфікаційний іспит (якщо інше не передбачено стандартом вищої освіти зі спеціальності), на підготовку до такого іспиту передбачати не менше як 1 кредит. На рівні бакалавра для написання випускної кваліфікаційної роботи, якщо така передбачена стандартом вищої освіти зі спеціальності, у навчальному плані передбачити 2 кредити.

Для другого (магістерського) рівня вищої освіти має бути передбачений захист випускної кваліфікаційної роботи і / або кваліфікаційних іспит (якщо інше не передбачене стандартом вищої освіти зі спеціальності). На рівні магістра для написання випускної кваліфікаційної роботи, якщо така передбачена стандартом вищої освіти зі спеціальності, у навчальному плані передбачити 3 кредити. На підготовку до кваліфікаційного іспиту, якщо такий передбачений стандартом вищої освіти зі спеціальності, передбачати не менше як 1 кредит.

Для третього (освітньо-наукового, освітньо-творчого) рівня вищої освіти передбачити фаховий семінар та захист дисертації.

Упорядники рекомендацій: начальник навчального відділу доц. Заєць Л. О., заступники начальника навчального відділу канд. психол. наук Пашкіна А. М., канд. пед. наук Марценюк І. П.

Схвалено Вченою радою ВНУ імені Лесі Українки
від 27.01.2022 р., протокол № 1

Погоджено:

Проректор з навчальної роботи та рекрутації

проф. Юрій Громик